

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

za pošilj. na dom 20 h 15 h
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petstirista (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več ko trikrat . . . 8
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenišli nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Ogrska kriza.

D n a j, 5. febr.

Tri leta se že vleče ogrska kriza. Mažari zahtevajo samostojnost ogrske države, posebno mažarsko armado, skratka personalno unijo v protislovju z navedbo iz leta 1867. Minolo leto na Ogrskem ni bilo vojaških naborov; nadomestna rezerva je morala pod orožje. Ta vir pa usiha in v kratkem pride vojna uprava v veliko zadrego. Delegaciji sta dovolili 400 milijonov kredita za novo orožje in mornarico, ogrski državni zbor pa ni dovolil niti reparja. Brambeni zakon, ki določa dveletno vojaško službo in večje število rekrutov, leži na ledu. Ker pa ne odjenja mažarska koalicija, trpi dežela in ž njo vsa država.

Voditelji mažarske koalicije so bili tako getovi zmage, da se brez ozira na skupne državne keristi v ospredje stavili le koristi mažarske ideje. Vlada je odnehal do skrajnosti, kar pa je le pogum dajale mažarski oligarhiji. Znaša so pogajanja med vladarjem in voditelji mažarske koalicije. Znaša pa je tudi, da je „spiritus rector“ mažarske koalicije grof Apponyi, ker še vedno ni minister ali vsaj poslanik v Londonu ali v Parizu. Grof Apponyi pa dobro ve, da si je sam s svojo vihravostjo zagradil pot do vlade, in to ga peče. Zvesta intriganta sta mu Ugron in Banffy. Ugron si je opekel prste z ovsom in dolgovi. Iz jeze in zavisti hujska proti Avstriji. Prvi ogrski pandur, baron Banffy, je po deželi rogovilil za splošno in enako volivno pravico, čez noč obrnil svoj plašč ter zopet trebi v rog mažarske gentry. Na dvoru je izgubil ves ugled in je pripravljen za vse, ker dobro ve, da se mere le še kot mažarski šovinist vzdržati na površju. S temi voditelji so v tesni zvezi mažarski časopisi, ki rastejo iz tal, kakor gobe na močvirnih tleh. Sedaj je čas žetve za ljudi, ki branijo svojo kožo, svoj kruh.

Najzmernejši med njimi je še Košut, po katerega žilah ne teče mnogo vroče mažarske krvi. Njega je proslavil v zadnjih letih le jakobinski nastop grofa Tisze.

Ta nesrečni državnik je poglobil nasprotje med Avstrijo in Ogrsko ter napeljal vodo na mlin mažarske opozicije, ki je preplavila vso deželo. Vzbudil je duhove, ki so strmoglavili njegovo vladno in sedaj vznemirjajo vso državo.

V petek je grof Andrassy predložil vladarju pogoje, pod katerimi koalicija sestavi vladno. — Poučeni krogi trdijo, da koalicija zahteva nadaljne jezikovne koncesije glede armade, samostojno carinsko ozemlje in samostojno ogrsko banko. V svoji togi je imel grof Andrassy vojsko ali mir.

Vladar je včeraj odklonil zahteve koalicije. Glede armade je baje odobril koncesije, ki jih je pred dobrim letom izposloval že grof Tisza. S temi koncesijami pa koalicija ni zadovoljna. Poveljni jezik naj bi še bil nemški, a polkovni in službeni jezik bi moral biti mažarski pri vseh ogrskih polkih.

Tudi mi zagovarjamo polkovni jezik. A če si ogledamo ogrske polke, ki so po večini sestavljeni iz nemažarskih vojakov, je zahteva mažarske koalicije naravnost predrzna.

Med častniki ogrskih polkov je kemaj dobra četrtina Mažarov. Najmanj polovica častnikov v ogrskih polkih bi morala v Av-

strijo ali pa v pokoj. Že danes so častniki slovenske, nemške ali rumunske narodnosti med tridimi Mažari le vsiljeni gostje.

S časom bi v ogrskih polkih prevladal mažarski duh in avstro-ogrsko skupna armada je bila. Dalje zahtevajo Mažari tepničarstvo tudi za ogrsko deželno brambo. Avstrija naj torej plača bič, ki bi ga pozneje mogli Mažari vihteti po nji. — To so resni pomisleki proti mažarskim zahtevam.

Glede samostojne ogrske banke je mogoča resna beseda, ker sedanja avstro-ogrsko banka donša Ogrom več koristi, nego Avstriji. Druge pa je vprašanje glede carinskega ozemlja. Vladar zahteva, da ogrska koalicija odobri vse trgovinske pogodbe. Koalicija pa odgovarja, da zahteva samostojno ogrsko carinsko ozemlje. To pa je dvorezen nož, s katerim se igraje mažarski šovinisti. Avstrijski agrarci bi mogli biti povsem zadovoljni, ako se postavi carinska meja med Avstrijo in Ogrsko. Cene avstrijski živini in žitu bi jako poskočile. Drugače sodi industrija, ki ima za svoje izdelke dober trg na Ogrskem. Navzlic temu pa bi se z avstrijskega stališča ne ustavljali razdelitvi skupnega avstrijskega ozemlja. Avstrija pa bi morala ob dolgi carinski meji nastaviti toliko carinskih uradnikov, da bi ves mogoči dobiček komaj pokrival nove izdatke. Naravnost neumljivo pa nam je, da Ogrji zahtevajo carinsko mejo. Skeraj vso trgovino na Ogrskem imajo v rokah židje. Vsled nove carine bi padle cene ogrski živini in žitu, vsled tega pa tudi zemljiška renta. In posledica bi bila, da s časom židje dobe v last tudi večja zemljišča. Ako je to zdrava narodna politika, potem je šovinizem že oslepil mažarske voditelje.

Državni zbor.

D n a j, 5. feb.

Zasebni uradniki.

Zbornica razpravlja o zakonu glede zasebnih uradnikov. To vprašanje je staro že mnogo let. Prve prošnje je vložil baron Chlumecky l. 1888, drugo baron Sommaruga l. 1892. Peticijski odsek je predlagal zbornici, naj naroči vladi, da izdela načrt zakona. Pozneje se industrijski, trgovski, poljedelski, gozdarski, advokatorski, notarski in drugi zasebni uradniki leto za leto po navljali prošnje, da se ustanovi državna zavarevalnica za starost, enomoglost, vdove in sirete. Vlada je nabirala gradivo in 21. maja 1901 predložila načrt zakona.

Soc. pol. odsek se je lotil dela, a zadel ob velike socialne gospodarske in finančne težave. Trikrat je bil predelan prvotni načrt. Kakor sem že poročal iz odseka, so se soc. demokratje ustavljali načrtu posebno zato, ker zahtevajo splošno delavske zavarovanje. Vlada in sploh zagovorniki načrta tudi žele in zahtevajo splošno zavarovanje. Teda priprave se ne iztresejo iz rokava. Pač pa je že v zadnji seji minister grof Bylandt-Rheidt zagotovil, da vlada v doglednem času, morda že to leto, predloži načrt splošnega delavskega zavarovanja. Zastopniki industrije in trgovine so se v odseku ustavljali načrtu, češ, da bodo nova bremena za delodajavce razmeroma previsoka, ako vlada ne dovoli drž. prispevkov. Prejšnja vlada je odklanjala vsak najmanjši prispevek. Seda pa vlada je obljubila do 100 000 kron za upravo. Ko pa stopi v veljavo splošno delavske zavarovanje, bodo vlada zagotovila tudi za rente državni prispevek, katerega bodo deležni zasebni uradniki.

Cehi, Jugoslovani in osobito Poljaki pa so kot avtonomisti izražali proti vladnemu načrtu narodne pomisleke. Po vladnem načrtu bi bilo vse zavarovanje esredotočeno, centralizovano na Dunaju, torej v nemških

rokah. To so bili torej vzroki poleg obstrukcije, da je odsek šele minolo jesen končno odobril kompromisni načrt. Tekom razprave pejasnim posamezne določbe. Danes popoldne sta kratko govorila glavna govornika Kienmann in Axmann ter referent dr. Marchet. Vsi so naglašali, da ima načrt mnogo hib. Ako pa zbernica izpremeni bistvene določbe, je načrt gotovo pokopan. Zato naj se sprejme, kakoršen je.

Nato je zbornica soglasno sklenila, naj se preide v nadrobno razpravo. Sedaj govori socialni demokrat Eldersch, ki zagovarja razne izpremembe.

Seja je bila prekinjena ob tri četrt na 7 uro zvečer.

Danes, v torek dopoldne se seja nadaljuje.

Ogrska pred absolutizmom.

Mažare je iznenadilo, da je odklonil vladar pogoje, po katerih bi bila koalicija voljna prevzeti vladno. Pogoji koalicije, ki smo jih priobčili včeraj, so pa res taki, da bi nehal naša država biti vevlast, ako bi jih vladar odobril. Koalicija je postopala tako, da je moral biti vladar užaljen. Znatno bi bile omejene vladarjeve pravice, ako bi se bil vladar udal na milost in nemilost ljudem, ki so vse kaj drugega, kakor zvesti podaniki.

Ogrski listi pišejo različne o izidu pogajanj z Andrassyjem. Nekateri že sodijo, da pride končno še vseeno do miru med vladarjem in koalicijo, a drugi pravijo, da se prične zdaj odločilni boj med vladarjem in koalicijo. Pred letom da ni naka pogajanja več misliti.

„Wr. Allg. Ztg.“ piše, da je rekel vladar Andrassyju, ko mu je predložil odgovor koalicije: „Saj je bilo mnogokrat že dovolj jasno povedano, da armada ni politična zadeva in ne sme nikdar postati.“

Kab netna pisarna je izročila Andrassyju vladarjev pismen odgovor, s katerim se odklonijo predlogi koalicije. Na Ogrskem je vzbudil ta dopis veliko pozornost, ker je sestavljen v nemščini.

Košutova glasila so pričela pozivati na boj proti Habsburžanom, Košut sam pa namerava v inozemstvu nastopiti za zahteve ogrske koalicije. Košutovi prijatelji pravijo, da bodo zlasti balkanske države stale na Košutevi strani.

Kako je mnenje kralju udanih Mažarov, dokazuje pisarjenje mažarskih listov, ki pravijo, da je zdaj položaj tak, kakor je bil leta 1849. Andrassy, Košut, Banffy in Apponyi nameravajo izdati oklic na ljudstvo. Boj se prične zopet na vsej črti. Košut že proučuje bojne predloge poslanca Bartahasyja.

Fejervary namerava baje odstopiti. Neki ogrski minister je izjavil, da razpuste tekem desetih dni ogrski državni zbor.

Notranji politični položaj.

„Innsbrucker Nachrichten“ poročajo, da obdrži Tirolska 21 državnih poslancev. — Nemci bodo imeli na Tirolskem 13, Italijani pa 8 poslancev.

Gališki namestnik grof Potocky je že več dni na Dunaju, kjer se posvetuje z Gautschem v zadevi volivne reforme. Listi poročajo, da je načrt o volivni prenosovi že izdelan. Zbornici bo baje gotovo predložen do 20. t. m.

Nekateri listi poročajo, da se je vlada odločila za enoletno bivanje in za volivno pravico analfabetov. „Pester Lloyd“ piše o intrigah proti Gautschu, proti kateremu rujejo nasprotniki volivne reforme, ker mislijo, da bi z njegovim padcem bila odpravljena volivna reforma.

Zvišanje pokojnin državnim uradnikom in uslužbencem.

Včeraj je predložila vlada avstrijski zbornici zakonski načrt o zvišanju pokojnin državnim uradnikom in uslužbencem. Načrt ustrega zahtevam, ki se jih stavili državni uradniki na svojem shodu 18. junija 1905. Za zvišanje pokojnin bodo morali prispevati uradniki od 5. do 11. činovnega razreda in uradne sluge 40 odstotkov one vsote, ki je določena za aktivitetno doklado dunaiskim uradnikom in drž. slugam. Uradniki IV. činovnega razreda bodo prispevali 30 odstotkov od vsote 1200 kron.

Proti Avstriji.

Razni listi z vso odločnostjo trde, da obstoji med Italijo in Crnogoro vojaški dogovor naperjen proti Avstriji, dasi to zanikuje crnogorska vlada. V slučaju vojske med Italijo in našo državo prevzame Crnogora važne naloge proti Avstriji. Crnogora je sklenila baje zadnji čas tudi s Srbijo ožje zvezo, kar sicer srbska vlada najodločnejše zanikuje, a je le mogoče. Koliko verodostojnosti zaslužijo razni vladni dementiji, je itak znano, znano pa tudi, da sta Crnogorski knez in srbski kralj v sorodu. Hči crnogorskega kneza Nikite Helena je pa italijanska kraljica. Zadnji član v verigi, v katero hoče ukleniti Italija našo državo je srbsko-bolgarska carinska zveza, ki ji najbrže sledi, če ni že tajno sklenjen, tudi vojaški dogovor. Da bosta morali nastopiti Italija in Crnogora skupno, so otvorili jeseni l. 1904 postaje za brezžični brzojav v Baru in drugod in tako omogočili neposredno brzojavno zvezo med Cetinjem in Rimom. — Preteklo jesen je pa dobila Crnogora 6 gorskih in 12 obležnih topov. Če nastane vojska med Italijo in našo državo, bi obstreljavali Crnogorci Kotor, del crnogorske armade bi korakal proti Kotoru, drugi del pa ob Limu in bi imel nalogo povzročiti vstajo v Bosni Hercegovini. Crnogora je naročila že novembra m. l. 30, eziroma 60 tiseč repetirk in je že plačala na račun 700 000 frankov. Ob tej priliki bilježimo tudi, da ima Belgarija 387 000 mož redne vojske in 80 000 mož je močna črna vojska. Srbske vojno moč cenijo na 408 000 mož in 136 000 mež črne vojske. A to so številke na popirju, v resnici pa lahko postavita na bojišče Srbija in Belgarija skupno 284 000 pešcev, 11 850 konjenikov in 778 topov. Sedijo, da bi o splošni vojski z Italijo in balkanskimi državami stala Turčija na strani Avstrije. Trdijo, da Turčija lahko postavi na Balkan 458 000 mež pehote, 150 000 konjenikov in 984 topov. Kar se tiče hrabrosti, uči izkušnja o vojskah l. 1877 in l. 1878 kakor tudi srbsko-bolgarska vojska, da so jako hrabri Crnogorci in Bolgari, masj hrabri in vztrajni pa Srbi. Naj si že bo kaj resnice ali ne na teh časaških ugibanjih o protiaustrijski zvezi, dejstvo je pa le, da italijanski, kakor tudi srbski in bolgarski listi ne pišejo ravno prijazno o Avstriji. Crnogorski sicer ne, ker je crnogorski knez prevelik diplomat, da bi opozarjal po listih javnost na svoje načrte, dasi je pa že tudi javna desetletja stara tajnost, da hoče ustvariti crnogorski knez Nikita samostojno zvezo balkanskih držav, ki bi ji načelovala Crnogora.

Carinski spor med našo državo in Srbijo.

Včerajšnja dunajska „Mittagszeitung“ poroča, da so baje že odpravili prepeved o uvozu srbske živine v našo državo. Uradno potrjeno to poročilo še ni.

Bolgarija očita srbski vladi neiskrenost, ker še ni predložila skupščini načrta o carinski zvezi.

V Bolgariji sodijo, da hoče Srbija skleniti trgovsko pogodbo z našo državo.

Belgrajski vladni krogi so prepričani, da pride še tekom tega tedna do sporazumljenja med belgrajsko in dunajsko vlado.

Revolucionarna propaganda v italijanski vojski.

V Padovi v vojašnici 13. pešpolka je odkritih mnogo protivojaških in revolucionarnih tiskovin. Prijet je podčastnik Pellegrini in cel regiment konsigniran. Preiskave se vrše tudi pri drugih polkih.

Ojačenja za Jemen.

Kaker javljajo iz Carigrada, je turška vlada na zahtevo maršala Ahmed Feizi paše sklenila odposlati v Jemen 10.000 mož, in sicer iz vilajetov Smirna in Trapezunt.

Dogodki na Ruskem.

Obtožnica proti poročniku Schmidtu, pravi, da je hotel punt mornarjev porabiti v to, da bi strmoglavil obstoječi državni red in uvedel ustavno skupščino, kakor stopinjo do republike.

Ministerjalni svetovalec Savič je odposlan v Homel, da preiskuje o vzrokih požarov in nemirov v Homelu.

General G r o d e k o v je odpotoval v Harbin. Listi poročajo, da je G r o d e k o v določen za namestnika na skrajnem Vstoku.

V tverski guberniji so zaprli 100 kmečkih demokratičnih volilnih mož. Občine hočejo prisiliti, da volijo vladne kandidate.

V Peterburgu so razburjeni, ker gosudarstvene dume ne bodo sklicali prej, kakor jeseni. Zborovanje dume mesca aprila bo le navadna ceremonija.

V kavkaška pristanišča sta odpluli dve križarici in ena oklopnica.

V Batumu so proglasili obležno stanje. A Turki so zastražili arnensko mejo.

Vladivostokskega poveljnika admirala se ustrelili uporniki.

Nova flaska zbornica bo imela najbrže 200 poslancev izvoljenih za dobo treh let. Volilno pravico bodo imeli vsi flaski državljani stari nad 21 let, moški in ženske. Izvoljene bodo lahke vse osebe stare 25 let in izjemoma tudi one, ki so dopolnili 24 leto.

Stajerske novice.

Š Za podpredsednika graške trgovske in obrtne zbornice je bil izvoljen arhitekt J u r i j H ö n e l.

Š Trbovlje. Stroga odredba s katero je ravnateljstvo premožekopne družbe odpovedale stanovanje nekaterim soc. dem. voditeljem je soc. demokrate silne poparila. Njihova vodja L i n h a r t in zagorski C o b a l sta se petjala na Dunaj posredovat. — Dvome, da bi kaj dosegla. Družba je za njihove zahteve neizprosna. To menda uvidevajo pametnejši soc. demokrati, zato pa so začeli hoditi na „šibt“. Mnoge pa sili k temu pomanjkanju. Dokler je stavka, ne dobijo zastoni premožega za kurjavo, in v bratovski skladnici (konsumu), ki je od včeraj odprta, dobi na up samo tak delavec, ki se more s posebnim listkom izkazati, da zopet hodi na delo. Kdor torej nima gotovega denarja, da si kupi kurjavo in kar potrebuje za življenje in obleko, mora na dele. — Orožništvo in vojaštvo patrolira do Trbovelj. Razun par aretacij deždaj še ni imele posebnega posla.

Š Slovenski trgovski klub v Mariboru priredi dne 15. svečana t. l. v mali dverani „Narodnega doma“ „Trgovski večer“ z izvanredno zanimivim spredom. Zanimanje za ta večer je že sedaj veliko. Po sporedu bode ples.

Š Porotno zasedanje v Celju. Za februarско porotno zasedanje, ki se začne v Celju v ponedeljek, 12. t. mes., so doslej določene sledeče razprave: 12. f e b r u a r j a : Franc Biki, zaradi hudodelstva posiljenja (predseduje predsednik pl. Wurmsler); 13. f e b r u a r j a : Pavel Kikič, zaradi ponarejanja javnih kreditnih papirjev po § 106 kaz. zak. (predseduje svetnik Gregorin); 14. f e b r u a r j a : Josip Kopač, zaradi pregreška žaljenja časti po § 491 k. z. (predseduje svetnik Kotzian). Ta obravnava se bo eventuelno nadaljevala 15. f e b r u a r j a ; 16. f e b r u a r j a : Eva Stolzer, zaradi hudodelstva tatvine (predseduje svetnik dr. Schäftlein).

Š Posavska podružnica „Slovenskega planinskega društva v Ljubljani“ za Laški, Sevnjski, Kezjanski in Brezški okraj ima svoj redni občni zbor v Rajhenburgu v nedeljo, dne 11. svečana 1906 ob pol 4. uri popoldne v restavraciji Unschild. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Razni predlogi.

Umor v Raxengrabnu.

Strašni zločin, nad katerim je toliko časa ležala neprodirna megla, je sedaj razkrit, pojasnjen. Dognano je, kdo je umorjena in v rokah pravice se nahajata oba morilki. Umorjenka je kuharica M a r i j a M a i e r, morilki pa sta sestri F r i d e r i k a in M i c i Z e l l e r.

O umoru se glasi prvo policijsko poročilo sledeče:

Truplo so našli po ure od Mürzzuschlaga ležati v neki grapi, ki je oddaljena

400 korakov od hiš, ki stoje tam raztresene in poltretji meter od ceste. Umorjenka je imela na vratu velike zevaječo rano in v njej je tičala vrstica, ki je bila krog vrata dvakrat tesno ovita. Na mestu sta ležala še dva kosa vrvice in nož, ki je bil zapičen v sneg. Truplo je dolgo 180 cm., torej precej veliko, ne subo in močno. Starost je določena na 20 do 30 let. Lasje so temnorjave barve, gosti, 40 cm dolgi, zobovje nepopelno, v zgornji čeljusti dva ponarejena.

Pe rokah je sklepali, da je bila umorjenka kuharica Sraja je bila zaznamovana s črko M.

Umorjenka se je pripeljala z dvema ženskama z Dunaja 24. januarja ob 7. zvečer v Mürzzuschlag. Ob četrta na 8. se je peljala potem z omenjenima ženskama z vlakom, v pol ure oddaljeno vas in bila tam v neki gostilni.

Nazivale so jo spremljevalke Mici, bile v gostilni celo noč in potem odšle. Neka kmetica je videla še isto jutro dve ženski, ki sta snazili obleko in tudi neki lovec je srečal isti dve, ki jih je videl poprej z umorjenke v gostilni, a nista imeli na glavi klobukov kakor prejšnji večer, ampak robce.

Večja od teh dveh je stara okrog trideset let, govori dunajski dialekt in je precej visoke postave, vitka, podolgastega obraza, plavih las in šilastega nosu. Manjša je videti 20 let stara, je slabotna in drobna, plavih las, črnih oči, podolgastega obraza in erlovskega nosu. Pri uboju je bil izvršen gotovo tudi rop, ker se ni našlo pri umorjenki nobene imovine in so imeli obe ženski potem, ko sta sedeli v neki gostilni brez tretje, imeli seboj zavitek, ki ga prej, ko so bile vse tri skupaj, nista imeli.

Se 24. ur prej, predno je bila zaslišana neka deklica Leopoldina Gardewsky, je bila cela zadeva še popolnoma nejasna. Znano ni bilo ne ime žrtve, vedeli niso, kje naj iščeje morilk. Sedaj pa je kar naenkrat padla zavesa in cela zadeva je jasna do najbolj malenkostnih posameznosti. Z zvijačo sta morilki zvalili svojo žrtev v samotno pekrabino pri Raxengrabnu ter je ondi zadavili. Potem sta si na silno rafiniran način prisvojili njeno imetje ter sta poizkusili sledove svojega čina izbrisati s tem, da sta najeli na ime Marije Maier sobice, tako da je na policijskem zglasilnem uradu veljala Marija Maier za živo. Preiskava se je še posebno zavlekla radi tega, ker je bila policija na napačni sledi, misleč, da je umorjena prostitutka Matuš. Ko pa se je dognalo, da Matuš še živi v Inomostu, je bila policija zopet brez sledu. Naenkrat pa se zgleda pri policijskem komisariatu v dunajskem VI. okraju neka šivilja Leopoldina Gardewsky s trditvijo, da je umorjenka Marija Maier.

Pri njej je stanovala pred meseci neka deklica, ki je imela ravno tako obleko, kakoršna je po opisih listov nosila umorjena. Ko so na policiji šivilji pokazali obleko, je vsa blela in tresoča se izpoznala vsako stvar za last Marije Maier. S tem je bila policija na pravi sledi in uspešno njeno dele se je pričelo. Najprej so poiskali v osrednjem zglasilnem uradu vse na ime Marije Maier glaseče, se zglasovnice ter na tako težaven dognali, kje je Marija Maier zadnjič bila zglasena. A tu je bil sumljiv datum, ki je bil naveden že po umoru. Zato je policija takej mislila, da sta morilki sami zglasili umorjeno. To mnenje je bilo dokazano po dejstvu, da je bila pisava na zadnji zglasovnici enaka pisavi v knjigi, v katero se se morilke zapisale v gostilni Eder v Mürzzuschlagu. Ko je policija prišla poizvedovat na omenjeno stanovanje, ondi Maierjeve niso dobili. Dognala pa je policija, da si je tukaj ena morilk, češ da je Maier, najela stanovanje. Gospodinj se je izdajala za znanko Maier, ki je gospodinja že dolgo ni videla in je zato verjela naposled, da je ta ženska res ona Mici Maier, ki jo je poznala včasih.

Dozdevna Maier je sicer nekolikokrat prišla k družini Kreutz, kjer je vzela stanovanje, a je vedno odlašala s preselitvijo, češ da sedaj stanuje v nekem hotelu pri svojem zaročencu, ki se ravno mudi na Dunaju. Dne 2. t. m. je pa prišlo na Kreutzove družino pismo, da Maierjeve ne bo, ker se je z ženinom odpeljala v Budimpešto. Prosila je, naj jo odglasijo na policijo. Čudno se je to zdelo, ker je poprej nujno prosila, naj jo takoj zglasijo, še prej predno pride stanovat. Najbrže sta hoteli morilki s pomočjo zglasovnice in delavske knjižice priti do krstnega lista in potem tega dvigniti denar v hranilnici.

Nato je policija poizvedovala na prejšnjem stanovanju Marije Maier. Tu je stanovala pri neki gospe Neid, ki je opisala Maierjevo za mirno in pošteno dekle. Hodila je vedno v kavarno Schinagl, kamer na vadno zahajaje same ženske. Moških se je izogibala. V kavarni je obedovala in bila splošno znana. Vedelo se je, da sedaj privatizira in da živi od obresti. Največ je zapužala kavarnarjevi nečakinji gđ. H e n r i j e t i L e b h a r d, kateri je dala spraviti tudi hran. knjižico. Ta je izjavila, da je z Maierjevo večkrat govorila uslužbenka Ma-

rija Z e l l e r, ki je tudi njo večkrat pralašala, koliko ima Maier v hranilnici.

Policija je poizvedovala nadalje za Marijo Zeller in dognala, da je rojena l. 1888. v Neubergu na Stajerskem blizu kraja umora. Ker pa je dozdevna Maier pri Kreutzovih dejala, da je bila doslej hotelska hišina, kar pa Marija Zeller ni, je policija pregledala vse liste hišin hotelov „Stadt Triest“ in „Kaiserhof“ in je dognala, da je bila sestra Marije Zeller, Friderika Zeller, rojena leta 1879 tudi v Neubergu, poprej hišina v hotelih. Zadnja zglasovnica Friderike Zeller se je glasila na stanovanje Wieden, Pressgasse 6, kjer je stanovala z nekim opernim pevcom, ki je je v kratkem hotel poročiti.

Nato je policija dognala novo stanovanje Marije Zeller, ki je bila zglasena pri gospe Rustner v Riemergasse 11. Friderika je vzela stanovanje, a je dolgo ni bilo blizu ter je naposled pripeljala svojo sestro Marijo, češ, da ona še ne gre iz službe. Gospa Rustner pa z Marijo ni bila zadovoljna, ker je bila v bufetu uslužbena in pa ker je po noči pozno hodila domov, po dnevu pa dolgo spala. Zato ji je tudi odpovedala stanovanje. Med tem je pa neki postrešček prinesel na stanovanje veliko košaro, iz katere je sestra Marijina, Friderika, pobrala več stvari in odšla. Kakor se je pozneje dognalo, je bila ta delavska knjižica Maierjeve, ena njena hranilna knjižica, glaseča se na 10.200 K, in ena na 300 K. To košaro je drugi dan postrešček odnesel v garderobo državnega kolodvora, da bi se tu med raznimi stvarmi izgubila. Ta košara je bila last Marije Maier. Policija pa je dognala nadalje, da so zglasovnice bivše hišine Friderike Zeller pisane z isto pisavo, katera se nahaja v naznanilni knjigi gostilne Eder v Mürzzuschlagu. Po teh dokazih sta bili morilki a r e t o v a n i. Marija Zeller je bila aretovana, ko je prišla zjutraj domov in se hotela vleči. Zaslišan je bil tudi ženin Friderike Zeller, operni pevec. Obe ženski sta izpočetka tajili. Friderika je dejala, da se je Maier njima pridružila, ko sta hoteli iti v Gradec. Med vožnjo so se vse tri ustavile v Mürzzuschlagu in skupne napravile izlet v Raxengrabnen. Tu se je Maier odstranila in izvršila samoumor s tem, da si je zadržila vrstico okrog vratu in se znežem sunila v vrat. Ko so jo našle, je prosila njo, naj ji zadrge vrvi, da se ne bo več dolgo mučila in le iz usmiljenja je zadržila vrvi. Marija Zeller pa priznava in pravi, da se ona umora ni udeležila, ampak bežala stran in molila, da bi se zločin ne izvedel. Obe sestri imata rane na obrazu, iz česar je sklepali, da se je umorjena Maier branila na vse moči in da se je umora udeležila tudi Marija Zeller.

Operni pevec Prohaska pa je izpovedal, da je Frideriko mislil poročiti in da mu je vedno obljubovala, da bo podedovala po očetu. Peljala se je res k očetu, da ga preprosi, naj prej izplača doto. Ko se je vrnila, je povedala, da je oče obljubil, da bo sam prinesel denar. Na policiji je izvedel grozno resnico o svoji nevesti. Ko se pevcu na policiji predstavili njegove neveste, mu je jokaje padla okrog vratu in dejala: „Pepi odpusti, varala sem te!“ Več ni mogla reči.

Umorjena ni bila prostitutka, ampak zelo pošteno dekle, ki je bilo cele religiozno in je rado hodilo v cerkev. Imela je brata, ki ji je pa umrl malo pred nevo mašo. Starši se ji tudi pomrli. — Starši morilk pa še žive v Neubergu pri Mürzzuschlagu.

Dnevne novice.

Učiteljska pasivna rezisten-

om. „Učiteljski Tovariš“ podaje obširen navod za pasivno rezistenco učiteljev. Iz deslej priobčenega posnamemo, da bodo učitelji izvrševali pasivno rezistenco na ta način, da se ne bodo prav nič trudili za discipline in predavali kar le mogoče dolgočasno in malomarno. Otroci se bodo naveličali in jih ne bo več v šolo. Učiteljstvo naj pa filgmatično prezira nemarne stranke, naj nikomur nič ne reče, če pride v šolo ali ne, zamude naj pridno zaznamuje v razrednico in naj le brez jeze in napora presedi določene ure v šoli.

„Ako se razmere do gotovega časa po naši želji ne izpolnijo, delati bomo le to, kar sme dolžni steriti in prav nič več! Vse zamude naj se pošljejo polmesечно krajnim šolskim oblastim, te naj same potem zaslišujejo stranke zaradi premnogih neopravičenih zamud, naj se pripravijo in zamerjajo pri strankah kakor hočejo. Če nočejo izpolnovati svojih dolžnosti, bodo imeli opraviti z okrajnimi šolskimi sveti, in ti jih bodo z globami že naučili, kako se mora skrbeti za redni šolski pouk.“

Kot posebno izvrstno sredstvo priporoča „Učit. Tov.“, da naj vsakdo neprenehoma „odkriti in jasno“ govori: „Dr. Šu-

sterišč nam noče dati kruha!“ Iz tega bo nastala „cela revolucija na šolskem polju“, pravi „Učit. Tovariš“. Pouk v pasivni rezistenci se še nadaljuje. Nam se zdi, da peznahme že nekaj liberalnih učiteljev, ki to „pasivno rezistenco“ že izvršujejo — brez uspeha za svojo plačo. Kaj jim bo pa še posebno tisto neumno zabavljanje čez „Slovensko ljudsko Stranko“ pomagale, ne vemo. In kaj imajo gospodje „tovariši“ od propale liberalne stranke, ne vemo. Učitelji se naj takih slepih „voditeljev“ odkrižajo, pa bodo mnogo hitreje prišli do cilja!

Slabe branivke ženskih prav-
vio. Svoj čas je „Nared“ napovedal, da bo „Splošno žensko društvo“ nastopilo proti Hribarjevemu načrtu volilnega reda za ljubljansko mesto, po katerem se naj vzame volilna pravica ženskam, ki so doslej volile s pooblastili. Občni zbor „Splošnega ženskega društva“ se je vršil, a — vse zborovavke so molčale o napovedanem sklepu. Ali imajo v liberalni stranki že vsi ljudje zavezana usta?

— **Naš uvodni članek** od dne 31. januarja o „Tržaški katastrofi“, kjer smo pisali o motivih, ki so vlado nagnili, da je tržaškemu magistratu odvzela politične posle prve instance, je vsega ponatisnil tržaški dnevnik „Sole“.

— **Novi plašči v armadi.** Ker so dosedanja poizkusi dokazali, da vojaški havelokom podobni plašči za dež niso praktični in uporabni, namerava vojno ministrstvo uvesti nove plašče imenovane vrste. Ti naj bi bili slični kakoršne rabijo kole-sarji ob deževnem vremenu. Enake plašče imajo že pri gardi ter segajo le malo čez kolena. Nosili bi jih v službi in izven nje, izvzemši pri paradah. Za sedaj debe te nove plašče le častniki.

— **Laški vohuni.** Zadnjič smo med keroškimi novicami poročali o dezdevnih laških vohunih, ki so se ekoli novega leta potikali ekoli Glednice. To je sedaj doganano dejstvo. Vsi trije so se posebno zanimali za dve višini, ki sta strateško zelo važni. Eaa zapira vhod v glodniško dolino, druga pa vhod v grebinjsko okolico. Z obeh točk se z lahkoto zapre cesta skozi krško dolino. Risali in fotografirali so povsodi. Tu so se izdali za odposlanke kmetijske družbe, ondi zopet za Dunajčane. Sedaj so že gotovo v Italiji, kamor se srečno prinesli svoje slike, in se lahke norčujeje iz zaupnosti in počasnosti avstrijskih straž.

— **Nova pokrivala za vo-**
jake. Kape, kakoršne nosi vojaštvo naših pehotnih polkov, imajo v primeri z armadami drugih držav najmanjšo težo, zato pritežbe, da so naše kape pretežke, niso utemeljene. V Italiji tehta vojaško pokrivalo 300, ruske 154, francosko 185, prusko do 390, angleško celo 550 gramov. Le japonska kapa je lažja kot avstrijska; slednja tehta namreč 138, — japonska pa le 110 gramov. Četudi so ostala pokrivala težja od avstrijskih, imajo vendar slednja mnogo prednosti pred prvimi, ker se tako pri krojenju, da v slučaju vremenskih nezdor lahko zavarujejo tilnik in vrat, razven tega pa imajo tako urejen kraj, da dajejo v vročem letnem času dovoljno prostora zraku. Da se pokrivala izboljšajo tudi za mrzli čas, zlasti ob snežnem meteu, so se izpopolnila v toliko, da se z njimi zavarujejo tudi ušesa. Ker pa pokrivala onih konjeniških čet, ki imajo mesto kap, — čelade, čake, čapke itd. ne nudijo dovolj varstva niti v mrazu niti vročini, uvedejo se tudi za ta krdela nova pokrivala s priredbo, da bo mogoče zlasti v snegu zavarovati zadnji del glave in tilnik. V to svrhe, da se poizkusi praktična uporaba teh novih pokrival, so jih že to zimo dobili razni kavalerijski oddelki, da jih preizkusijo in poročajo o uspehu vojni upravi.

— **Oče in sin zmrznila.** Iz Blok se nam poroča: Dne 1. febr. napotil se je F r a n č i š e k M i h e l č i č, star 64 let, s svojim sinom J u r i j e m, starim 27 let, iz Metulj h. štev. 1 v sesednji Laški potok kupovat vole. Kupil je par ter se z njimi vrnil okoli 3. ure popoldne proti domu. Ker je pri takih prilikah „likof“ običajen in ni bil 64letni oče dokaj trdnega zdravja, pokazale so se posledice kmalu in njegov sin Jurij ni imel paziti samo na kupljeno blago, marveč tudi na pešajočega očeta. Ko sta se bližala Bloščeku, srečal ju je tesač, ki se je vračal iz šume domu. Opazil je, kako je sin očeta podpiral, takorekoč nosil, a pomagati ni hotel, ampak ju prepustil nesrečni usodi. Sin, ki je zapustil pred dobrimi 14 dnevi bolnišnico v Kandiji, si v tem položaju seveda ni mogel pomagati drugače, kakor da je položil onemoglega očeta na kopno, sčel svojo „kamžolo“, ga odel ter nadaljeval svoje pot. Pol ure je hodil s volmi po stezi, naposled jo je sam zgrešil. Umevno, da je moral opešati, ker je bil gelorek, samo v telovniku in ni mogel hitrih korakov proti domu, ker se ga voli ovirali.

Mraz je bil hud in omagal je, osobito, ker je zgrešil pravo stezo. Na treh krajih boril se je s smrtjo, dokler ni obležal in zmrznil. V soboto, dne 3. t. m. šel je isti tesač iz Loškega potoka ter našel očeta smrznenega. Poročil je zadevo in Metuljci so šli z mrljškimi oglednikom in g. postajevedjem o. kr. žandarmerije na lice mesta, obenem pa iskati nesrečnega sina Oba so našli. Sina, ki je zmrznel v bloški župniji, naložili so na saniter šli proti glavni cesti mimo zmrzlega očeta. Pač hud udarec za sovaščane! Toda še hujši, ker očeta niso smeli na sami naložiti, ker je dobrih 100 kerakov oddaljen od bloške meje ležal v potoški župniji. Pustiti so ga morali. Sina pripeljali so ob 2. popoldne v bloško mrtvašnico; g. žandar in sin pokojnega očeta napotili so se v Loški potok ter nato brzejavno prosili o. kr. okr. glavarstva v Kočevji in Logatcu, da dovoli ponesrečenega očeta prepeljati na Bloke. Dovoljenje se je dalo, ob 9 uri zvečer pripeljali so ga Metuljci v mrtvašnico na Bloke. Bridko sta zadeta hči in sin — en sin biva v Ameriki — a še hujše, da ne rečemo neprenesljivo bile bi v tem slučaju, da bi bil pogreb sinov doma na Blokah, očetov pa v Loškem potoku. Tu se vidi, kolike žalosti lahko provzroči postava, ki jemlje ozir na malo kerakov čez mejo. Pretresljiv je bil pogreb v nedeljo, dne 4. t. m. Velika množica je spremljala pokojnika k zadnjem počitku, nobeno oko ni ostalo suho, le ena želja je glasno odmevala: Bog bodi jima milostljiv sodnik! Sin Jurij — opominimo — je bil pošten mladenič, katerega ni nihče nikoli videl od pijače omotenega. Nagle in nepriredne smrti, reši nas Gospod!

— **Potres.** Včeraj zjutraj ob tri četrt na 5. uro so čutili močan potresni sunek tudi na Jančem, na Lipoglavem, St. Ožbaltu. Tudi na Dunaju in v Swinemünde se istočasno čutili potresni sunek.

— **Umrli** je v 94. letu starosti v Žužemberku gospa Marija Omersa, mati trgovca g. Franciška Omersa v Kranju. Naše iskreno sožalje.

— **Novomeške novice.** Kr. vava plesna veselica. Zaani pretepač, hlapec pri pesestniku g. Kondetu sedaj v Kandiji, je brez vsakega povoda pri plesni veselici pri Keškaku v Novem mestu sunil hlapca g. Kokliča, hotelirja v Novem mestu, ko je ta plesal, z nožem v čelo in na glavo. Prizadejal mu je tolike rane, da je izteklo več ko bekal krvi. Drugo jutro je bil aretovan. — **Srečelo** v jako lepimi dobitki in plesnim venčkom priredi obrtna zadruga novomeška. Dobitki so res prekrasni. — **Poročilo** se je g. Franc Mežnaršič, mesar v Novem mestu, z gđo. Ivanko Kušlan, podobarja in posestnika hčerjo v Kandiji. Kot priči zakonske zveze prisostvovala sta g. Fran Suklje, dež. in drž. poslanec in g. Josip Zuro, župan v Kandiji. Bog daj mnogo sreče!

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Prihodnje redne mesečno zborovanje vrši se v četrtek, dne 8. t. m. ob pol 6 uri zvečer na okulistnem oddelku deželne bolnice. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Demonstracije. Primarij dr. E. Bock. 3. Slučajnosti. Po zborovanju prijateljski sestanek v restavraciji hotela „Union“.

— **Smrtni padeo.** V Gorici je 86-letni Franc Delpin, upokojeni pismenša, na cesti tako nesrečno padel, da je kmalu potem umrl.

— **Zveza hrvaških sokolskih društev.** V Zagrebu se je vršilo posvetovanje za vsesokolski izlet. Za načelnika dr. Janček, namestnik je prof. Novotny in tajnik dr. L. Car. Odbor se misli sporazu meti s češkim sokolstvom glede izleta v Dalmacijo, k Plitviškim jezerom in v Samobor.

Ljubljanske novice.

Ljubljanskega knezoškofa p. g. dr. Antona Bon. Jegliča je sprejel včeraj sv. oče v zaslišanju.

Ij **Petindvajsetletnico** je obhajal danes preč, gospod prelat Jan. Rozman, odkar je župnik pri sv. Jakobu v Ljubljani. Koliko je storil v tem času, pripoveduje župna cerkev sv. Jakoba, ki je bila v tem času dvakrat korenito prenovljena in elepsana. Res, da je petres povzročil veliko žalosti in skrbi, a popravljena je vstala cerkev v novi lepoti, dvignil se je nov visok zvonik, oglasili so se novi močni zvonevi. Lepi zunanjsčini se kaj dobro prilaga jasna in ukusna notranjsčina, lepo petje se razlega po cerkvi in povzdičuje božjo sužujo. Z znano govorniško silo vabi gospod prelat vernike v božji hram in jih vodi k lepemu krščanskemu življenju. Njegova vztrajnost v izpovednici, njegova radodarnost do siromakov in usmiljenost do bolnikov je predobro znana. Kot predsednik „Društva katoliških delav v Ljubljani“ si je pridobil neveljavih zaslug, ki jih more dostojno ceniti le tisti, ki pozna od blizu, kako hasnovito deluje to društvo.

Vincencijska družba na Kranjskem časti v njem svojega marljivega predsednika. — Da ga vsi žuoljani kot svojega očeta spoštujejo in ljubijo, je torej umljivo. Koliko dela, koliko truda pameni take dolga doba! Gosp. prelat Rozman je bil rojen l. 1832. v Godeviču na Notranjskem. Vljub visoki starosti je pa še mladeniško čil in krepak po duhu in upajmo, da ostane tak tudi telesno še dolgo vrsto let. V mašnika posvečen je bil dne 22. julija l. 1856, in praznuje torej to poletje svojo mašniško petdesetletnico. Polni hvalečnosti mu kličejo danes njegovi župljani: Dal mu Bog, da bi zdrav in krepak pel svojo zlato mašo in potem ga živi Bog še mnogo let.

Ij **Javno predavanje.** Danes ob pol 8 uri zvečer predava v „Slov. kršč. soc. zvezi“ gosp. dr. Jan. Ev. Krek. Vstop vsakemu prost.

Ij **Novo ljudsko igro »Moč pravice«** bo uprizorilo v nedelje, 11. t. mes., Katoliško društvo rokedelskih pomočnikov. Snov igre je vzeta iz življenja graničarjev in vse-skozi jako zanimiva. Igri ne manjka tudi zdravega humora.

Ij **Koncert v „Unionu“.** Društvena gredba koncertuje jutri zvečer v kleti hotela „Union“. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prost, nečlani plačajo 40 vin.

Ij **Mesto klobase — ričet.** Včeraj popoldne je prišel v izkuh g. Zanoškarka na Poljanski cesti brezposelni 81letni samski strugar Anton Meschnar, rojen na Dunaju in pristojen v Dobrunje, ter zahteval klobaso. Ker Meschnar ni imel s kom plačati, klobase ni dobil, ga je to tako razkačilo, da je prišel Zanoškarka psovati s „krainerischer Hund“ in se vanj zaletavati. Ko je prišel policijski stražnik, se je Meschnar vrgel na tla in ni hotel iti nikamor. Prišel pa je „zeleni voz“, ki je klobaso željezna odpeljal na „ričet“.

Ij **Razpor v »Društveni godbi«** se bode v odborovi seji poravnal, ker je kapelnik vložil pismeno vlogo in obrazložil v njej razloge in povod svoje odpovedi in odstopu. V ostalem pa je vsak tak za lase privlečen razpor v tolikanji potrebi godbi za Ljubljane resno obsejati in obžalovati, ker diskreditira ne le godbo temuč tudi odbor. In zato je naše mnenje: Rajše nesposobne člane odbora več, nego uničiti celo godbo, ker jo vzdržujejo podporni člani, občina in drugi faktorji in ne — nezreli ljudje!

Ij **Veselica v Gössovi pivovarni.** „Strokovno in podporno društvo ljubljanske predilnice“ nam poroča: Veselica, ki smo jo priredili dne 23. t. m. se je jako dobro obnesla in sicer tako, da si sploh nismo bili v svesti, da društvo vživa toliko simpatije. Bogato se nam je poplačal naš trud in štejemo si v prijetno dolžnost, da se najiskrenejše zahvaljujemo slavnemu občinstvu za predplačila in posebej še cenjenim gostom za tako mnogobrojen obisk. Posebno pa poudarjamo, da se je vse vršilo v tako lepem redu in v neprislujenem veselju, da si lahko štejemo v ponos. Pa tudi nastop društvenih članov v narodnih nošah je bil v resnici časten, tako, da se niti starejša društva ne morejo meriti z nami. Dolžnost nam je tudi, da izrekamo najiskrenejšo pehvalo slavnemu „Tamburaškemu zboru delavskega podpornega društva v St. Vidu nad Ljubljano“ za njegovo neumorno delovanje. Čuli smo vsestransko pohvalo za jako točno in precizno proizvajanje koncertnih, kakor tudi plesnih trčk. O d b o r.

Ij **Pevsko društvo „Ljubljana“** pričelo je pravkar z razposiljanjem vabil za svojo dne 11. svečana t. l. v veliki dvorani hotela „Union“ vršče se maskarada. „Ker bi se pri tako velikem številu razposilanih vabil lahko prezrlo kako ime, blagovolni naj se to odboru društva, kateri je z delom za le-to maskarade preobložen, blagohetno oprostiti. Kedar bi želel vabila, pa tega ni dobil, naj ga direktno od odbora reklamira. Predpriprave za to velikansko prireditev so v polnem tiru in pričakovati je z ozirom na izborni aranžma prejšnjih prireditev tega društva tudi sedaj izredne zabave. Poleg množestvilnih mask prijavi se je tudi nekaj skupin, med katerimi zna postati pač najoriginalnejša „ohcet Ožbetovega Janeza“, kateri bo slavil svojo poroko ta dan v „Unionu“ ter se pripelje z vsemi svojimi svati iz Črne vasi v Ljubljano. Da pokaže svojo razkošnost, obljubil je pripeljati se s šestimi vozmi na maskarado. Več objavimo v prihodnjih dnevih, zagotavlja se pa že danes občinstvu, da tako izrednega užitka še ni nudila nobena predpustna prireditev kot ravno XIV. velika maskarada pevskega društva „Ljubljana“.

Ij **Dezertar iskal dezerterja.** Sinoči se je navedel stražnik na vojaškem strelišču prostak 27 domebr. pešpolka Iv. Leskovic in je ubral v mesto. S puško na rami je hodil od gostilne do gostilne ter toliko časa iskal nekega dezerterja, dokler ni prišla mestna policija in ga odvedla pristojnemu oblastu.

Ij **Italijanske pokrajine v slikah.** Tisoče in tisoče popotnikov po-

tuje po deželi, „kjer mirta cvete“ in nad katere se razpenja velno jasno nebo. To je Italija, dežela največje prošle slave in zgodovinske znamenitosti. Tekoči teden vidimo te kraje v panorami k es morami. Skozi Benetke vodi nas pot do Verone; dalje v Pizo, kjer vidimo znameniti poševni zvonik. Nato v Florencio, ki jo Italijani sami zovejo „la bella“ (lepa). Ko si ogledamo še Amalfi in Capri, nas takoj nato privede pot v „večno mesto“ — Rim, kjer vidimo razne zgodovinske ostatke stavb slavne Roma. Krasna je via Appia, dalje znameniti „Angelski grad“ — nekaj moles Hadriani; lepa slika je tudi rimski Tivoli s slapom. Pomudivši se nekoliko v Neapolu, podamo se v obližju ležeči Pompeji. Kakor znane iz zgodovine, je to mesto zakrila lava iz Vezuva; šele v novejšem času so odkrili in izkopali ta zgodovinski kraj, kjer vidimo v popolni izvirnosti staro rimsko mesto. Zato je ta serija posebno za šolske kroge priporočila vredna. Druge bo gotovo zanimal ognjenik Vezuv, ki izpušča iz žrela visoke stebre žveplenege dima. — Mednarodna panorama pa nam kaže Neapolj. Neapolj je znamenito trgovsko in pristaniško mesto Italije. Potniki zlasti vodi pot tja zaradi ognjenika Vezuva, kamor vozi železnica iz Neapelja dan na dan neštivilne izletnike. Mesto samo kaže nam pristno italijansko lice; močnejše stavbe in lepe palače, lepe cerkve posebne v notranjsčini so mestoma v kričnem nasprotju z raznimi ulicami, kjer vlada največja nesnaga in nered, posebno, ker pri nas nismo vajeni gledati, kako se med hišami, po oknih, — skratka povsed — suši perilo. Italijanski policijski red torej ni take strog kot naš! Slikovite pokrajine obsega otok Capri, kjer nam zlasti ugajajo razni skalnati skladi, ki se morju kljubujoč dvigajo iznad njegove površine.

Razne stvari.

Najnovejše.

O strašni paniki v cerkvi prinaša dunajski časopis zel senzacienelno razkritje. List poroča, da se je po skrbnih poizvedovanjih dognalo, da so nesrečo v cerkvi v Altlerchenfeldu povzročili soc. demokratje. Več otrok je videlo dva pobalana v bližini onesveščene ženske. Eden je imel rdečo krinko na obrazu, drugi pa ni imel nič. Verjetno je, da se je žena ustrašila rdeče krinke in se onesvestila. Ko je padla, sta pobalana začela kričati: „Ogenj!“, nekolikokrat zažvižgala in zbežala. Slišalo se je tudi upit: „Hudič, lev pride!“ Tudi zdaj pri portalu so videli dva človeka; teh eden je imel krinko stare ženske, eden pa rdečo. Ko so prišli policaji, da bi ju prijeli, sta zbežala. Najbrže so delovali vsi skupno, da povzročijo paniko. Članek „Reichspost“ vzbuja veliko senzacije.

Rumunski kralj Karol že dalje časa boleha za neko srčno boleznijo.

Sin umoril mater. V nekem berlinskem predmestju so našli umorjeno gospo Ide Jory. Umeril jo je njen sin, ki ji je oropal 1000 mark. — Uropani denar so našli na njegovem stanovanju skrit v peči.

Plesno obleko iz trideset tisoč najrazličnejših znamk je imela te dni neka gospa v Berumda na Angleškem.

Defraudant na varnem. Defraudant Sopek, ki je nedavno osleparil dunajsko pošto hranilnico, je že na varnem v Ameriki.

Knez in portir. V Draždanih se je knez Kozubay pretepel in rani v nekem hotelu portirja Müllerja. Knez je obsejen, da mora ranjenemu portirju vsako leto plačati 2600 mark.

Na hripi je obolel rumunski kralj.

Uporni dijaki. Osmošolci drž. gimnazije v Cernovicah so se uprli, ker je neki epileptični profesor nekemu dijaku dal zaušnico.

V Lvovu so se zopet uprli kaznjenci, a je bil upor kmalu zadušen.

Češka republika. Delavec Kroba, ki je govoril v Pragi pred mesecem na nekem shodu, naj osnujejo Cehi „republiko“, je stal te dni v Pragi pred porotnim sodiščem. Bil je oproščen.

Za policaje. Hamburški trgovci so sklenili nabrati večjo vsoto denarja in ga razdeliti potem med policaje zato, ker so tako dobro postopali pri volilnih nemirih.

Uboj radi zajca. Glogovaški (Ogrsko) cigan Nitra Kovač je ubil svojega staka Janka Ferkara zaradi zajca. Sprla sta se, ker sta streljala oba nanj in nista mogla dognati, kdo ga je pravzaprav ustrelil.

Nemški cesar — stari oče. Nemška prestolonaslednica Cecilija pričakuje za prihodnje poletje veselega dogodka.

Pregnani frak. Na Pruskem so pregnali iz vseh državnih uradov frak kot oficielno obleko pri obiskih.

Topov ima Crna Gora sedaj 200. Ure se tudi podraže.

Razpor v hrvaški soc. demokraciji je poravnal.

Ruski umetniki v Zagrebu. Proslavljena ruska dramska umetnica v Petrogradu Komizarževska je zbrala skupino ruskih igralcev, s katerimi misli prepotovati vso Evropo. Obiskati misli tudi Zagreb in uprizoriti tam tri originalne ruske drame. Morda poseti tudi Ljubljano.

Lopev v ženski obleki. V Berlinu je vzela v službo neka gospa sobarice, ki je bila vsem silne všeč. Nekoč pa je prišel policaj, ji strgal z glave lase in pred njim je stal mlad čvrst fant, ki ga je policija iskala vsled storjenega umora.

Črni judje? Anglež Oliver Bainbridge je našel ob neki reki v Novi Gvineji neko črno pleme, o katerem trdi, da je judovsko. Tudi med Japonci hočejo zaslediti angleški učenjaki nekatere izmed sedmerih izgubljenih izraelskih rodov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. januarja. V današnji seji državnega zbora je interpeliral Pommer radi žalske pivovarne. Nato je zbornica nadaljevala razpravo o zavarevanju privatnih uslužbencev.

Dunaj, 6. febr. Morilki Zeller bodo jutri poslali k okrožnemu sodišču v Ljubno, kjer se bo vršila tudi obravnava.

Trst, 6. febr. Morska oblast je najstrožje prepevedala fotografirati Šibenik in Kotor od obližje nege 5 km od brega, ker sta določena za vojna pristana.

Trst, 6. febr. Pričakovati je, da bo danes stavka kurjačev pri Lloyd končana.

Budimpešta, 5. februarja. Socialisti so na shodu ostro grajali koalicio in sklenili, da se brez ezira nanje dalje bore za splošno in enako volivno pravico, če treba, tudi s skrajnimi sredstvi. Potem so priredili neka demonstracijo.

Belgrad, 6. febr. Avstroogrski poslanik v Belgradu je izročil danes srbski vladi noto, v kateri Avstrija protestira proti srbskim represalijam, ki so povzročile prepeved uvoza avstrijskega blaga ter odločno zahteva, da se z represalijami takoj preneha.

Belgrad, 6. febr. Bolgarski zastopnik je vprašal vlade, zakaj še ni predložila skupščini srbsko-bolgarske trg. zveze. Srbska vlada je odgovorila, da s predčasno predložitvijo noče popolnoma preprečiti sporazumljenja s Avstrijo. Tu pričakujejo, da se z ozirom na današnjo noto avstroogrškega poslanika prične izmenjava not in da tako pride do sporazumljenja.

Pariz, 6. februarja. Na tukajšnjem vseučilišču se je ustanovila liga dijakov za brambo cerkv. Včeraj je občinstvo v cerkvi sv. Roka zgradilo barikade. V ostalih pariških cerkvah je bil mir. Župnik je dal barikade odstraniti. Protivladne demonstracije so bile v raznih mestih. Mnoge aristokratov je obsojenih radi upora na 8 dni do 6 mesecev zapora. Duhevniki odsvetujejo od demonstracij, a ljudstvo ne posluša.

Rim, 6. febr. Menelikev pohod v Burmiado zbuja skrb, ker pravijo, da ima za sabo 100.000 mož.

Sofija, 6. febr. V tajni seji sobranja je bil razgovor o stanju vojaških skladišč. Sklenilo se je najeti nove vojaške kredite.

Carigrad, 6. febr. V Perziji je revolucija. Da bi bil šah dal konstitucijo, ni res. Središče revolucije je v mestu Abdul Aziz, 16 km od Teherana, kjer je bil umorjen oče sedanjega šaha.

Ptverborg, 6. febr. Vloge v hranilnice zopet naraščajo.

Peterburg, 6. febr. V Omsku je zopet mir. Istotako na transsibirski železnici, ker je mnogo revolucionarjev odpuščenih ali pa aretiranih.

Bjalostok, 6. febr. V nekem vozu, v katerem sta se vozila dva mlada gospoda, se je razpočila vsled tresenja bomba in ubila oba gospoda ter kočijaža.

Lodz, 6. febr. Vojski so peljali včeraj 17 obsojencev izven mesta, da jih ustrelje. Na poti na merišče so bila neka vrata hiše ob glavni cesti kljub prepevedi odprta. Obsojenci so zbežali skozi vrata v te hišo. Vojski so odšli v hišo in obsojence na dvorišču postrelili.

Tokio, 6. februarja. Vladni zastopnik je izjavil v proračo. odseku, da se v upravnem letu 1907—1908 poveča trgovske bro-dovje japonske za 400.000 ton.

Poslano. *)

Vsled nekega konflikta, ki sem ga imel zadnje tri mesece s slavno vojaško oblastjo in kateri posledica je bila tri mesece trajajoča sodnijska preiskava pred ljubljanskim vojaškim sodiščem, se je v Ljubljani in po zaslugi raznih faktorjev tudi po celi kranjski deželi mnogo govorilo.

Pri tem so se seveda raznašale o meni **razne neresnične, pretirane vesti, da, celo laži**, tako, da sem sam sebi in svoji časti dolžan, pa p. n. javnosti tem potom naznanjam, da so dotične vesti bile izmišljene.

Najeklatantnejši dokaz temu je, da je **celo vojaško sodišče ustavilo vsako sodno postopanje proti meni**.

Za sedaj le toliko, kar naj mi služi **v hipno in delno zadoščenje**.

Kakšna krivica se mi je godila in od katere strani pojasnim morebiti na drugem mestu, ker je cela zadeva ne le osebna, ampak tudi principijelne važnosti.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Kristan

bivši rač. podčastnik I. razreda.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Borzna poročila.

Ljubljanska

'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 5. februarja 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	100 10	100 30
4% srebrna renta	100 05	100 25
4% avstrijska krona renta	100 20	100 40
4% slata renta	118 15	118 35
4% ogrska krona	96 35	96 55
4% slata	114 70	114 90
4% posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
4% posojila mesta Spiljet	100 65	101 65
4% Zader	100 —	100 —
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 70	101 70
4% češka dež. banka k. o.	100 —	100 15
4%	100 15	100 25
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 25	101 25
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	100 70	107 70
4% zast. pisma Innerst. hr.	100 50	101 50
4%	100 —	100 90
4% ogr. cen. dež. hr.	100 —	100 85
4% hip. banke	99 50	100 50
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 50	101 50
4% obl. češke ind. banke	99 90	100 —
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 50	100 —
4% prior. dol. žel.	316 75	318 75
3% juž. žel. kup. 1/1%	100 10	101 50
4% avstr. pos. za žel. p. o.		

Srečke.	1860/100	1864/100
1864	289 75	291 75
1864	160 60	162 60
sem. kreditne I. emisije	296 50	306 50
II.	298 50	308 50
ogr. hip. banke	264 —	271 50
srbske a fra. 100 —	100 —	109 50
turške	151 15	152 15
Basilijske srečke	25 50	27 50
Kreditne	476 —	487 —
Inomoške	79 —	85 —
Krakovske	92 —	99 —
Ljubljanske	6 50	68 —
Avstr. rud. križa	52 —	54 —
Ogr.	33 40	35 30
Rudolfove	57 —	63 —
Salcburške	72 —	78 50
Dunajske kom.	529 50	539 50

Dela.	127 —	128 —
Južne železnice	66 25	67 25
Državne železnice	1633 —	1643 —
Avstr. ogrske bančne delnice	674 —	675 —
Avstr. kreditne banke	791 50	792 50
Ogrske	246 —	247 25
Živnostenske	661 —	663 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	535 —	536 —
Alpanske montan	2650 —	2660 —
Praške žel. ind. družbe	535 50	536 50
Rima-Murányi	282 —	284 50
Trbovjske premog. družbe	574 —	578 —
Avstr. orožne tovr. družbe	160 —	162 —
Češke sladkorne družbe		

Valute.	11 34	11 38
C. kr. cekin	19 10	19 13
20 franki	23 47	23 55
20 marke	23 96	24 04
Severajns	117 35	117 55
Marke	95 70	95 90
Laški bankovci	250 50	251 25
Rubli	4 84	5 —
Dolarji		

Lovski pes

prepeličar, velik, rjave barve, z belimi progami, ki čuje na ime „Pazi“, se je zatekel.

Oddati ga je **I. Rozmanu** v Vevčah, pošta D. M. v Polju. 260 3—1

Zahvala.

Za mnogokatero dokaze iskrenega sočutja ob naši veliki izgubi izrekata za vso rodobino prisrčno zahvalo. 255

V Ljubljani, 6. svečana 1906.

Frančišek in Pavla Levec.

Kovaške pomočnike

kateri so dobro izurjeni v podkovstvu ali pa v izdelovanju kočij, ravno tako tudi

vajence

ob svoji hrani in stanovanju, proti primerni plači sprejme takoj 253 5—1

Peter Keršič

tovarna vozov, Šiška pri Ljubljani.

Hiša na prodaj.

Pol ure od Ljubljane pri glavni Dunajski cesti se prodaja hiša, pripravna za vsako obrt, tako za gostilno kakor tudi za prodajalno. Hiša je v zelo dobrem stanju. Več se poizve pri vrtarju v predilnici v Ljubljani. 246 4—2

V najem se dá strojarna

z vsem potrebnim orodjem; dobra voda tekoča v strojarno. Tu so tudi stolpe za čreslo. — Več se izve pri lastniku **Ivanu Babnik**, Ig - Studenec št. 87/140. 259 5—1

Biljard

še nov, se prodaja radi pomanjkanja prostora. — Kje, pove upravništvo „Slovenca“. 257 1—1

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, verande, kuhinje, kleti in porabo vrta se prav po ceni odda, Gruberjevo nabrežje 6 (vila). 254 3—1

Dva lepa, velika lokala

pripravna za večjo pisarno, skladišče ali tudi prodajalno se za maj - termin odda v najem na Radeckega cesti št. 6. — Natančneje se izve istotam. 261 3—1

Alma bar. Veczay

v Gradcu izjavlja; zelo učinkujoče in izbornega okusa je 11 5

železnato vino

G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

Polliterska steklenica velja 2 K in se vnanja naročila točno izvršujejo.

P. n.

241 1—1

Naznanjam vljudo slavnemu občinstvu, da sem

preselil

svojo delavnico, oziroma obrt s Sv. Petra ceste št. 32

na Sv. Petra nasip števil. 45

v hišo gospoda Pukelšteina

ter prosim p. n. gg. naročnike, da bi me v prihodnje obiskovali na omenjenem mestu. Potrudi se bodem slavno občinstvo zadovoljiti z elegantnim krojem in solidnim delom ter z najnovejšo, času primerno modo.

Naročila se sprejemajo tudi v Kolodvorskih ulicah št. 8.

S spoštovanjem

August Mate, črevljarski mojster.

Hôtel v najem!

Z dnem 11. februarjem letos se odda v najem novozgrajeni

hôtel z restavracijo in sobami za potnike

tik novega kolodvora na Jesenicah.

Podrobnosti se izvedo pri lastniku **Počivavšek** na Hrušici, Gorenjsko.

Proda se radi odpotovanja po nizki ceni

pritlična hiša

s šestimi sobami. Poleg nje lep vrt.

Več pove lastnik na Glincah, Vrtnice ulice št. 58. 229 3—3

Kot praktikantinja

v kako pisarno želi vstopiti gospodična, tudi brez začetne plače.

Ponudbe pod šifro „Delavna“ na upravništvu „Slovenca“. 236 3—3

Filip Pogačnik

veleposestnik na Dobravi pri Hropi

Alojzija Pogačnik roj. Korenčan

poročena.

Ljubljana, 5. svečana 1906.

256 1—1

! Hôtel „pri Pošti“ !

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najvljudneje naznaniti, da sem z dnem 1. februarja 1906 otvoril popolnoma moderno urejeni

hôtel „pri Pošti“ v Novem mestu.

Postregel bom p. n. gostom vsak čas z lepimi spalnimi sobami, z gorkimi in mrzlimi jedili ter vsakovrstnimi, pristnimi pijačami po najnižjih cenah.

Obilega obiska proseč, bilježim velespoštovanjem

Josip König.

227 3—3

2291 60

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

253 Eskompt in inkasso menio. 253

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Naup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promete za vsako žrebanje. Kulantna svržitve naročil na borzi

„M E R C U R“ L. Wallzeila 10 in 13. Dunaj. I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal naveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih 67 150—13